

**Dokumentacja przyrodnicza wybranych obiektów –
torfowisk alkalicznych obszaru Natura 2000
„Uroczyska Puszczy Drawskiej”**

wykonano w ramach projektu:

LIFE11 NAT/PL/423

„Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) w młodoglacjalnym krajobrazie Polski
północnej” – dokument obejmuje charakterystykę obiektu o roboczej nazwie
Miełecin Bukowo

Robert Stańko, Lesław Wołejko, Dorota Horabik, Magdalena Makles

Świebodzin 2015-2018

Spis treści

1.	Podstawa opracowania planu zarządzania siedliskiem	2
2.	Wykaz materiałów wykorzystanych do opracowania planu zarządzania	3
3.	Ocena rozpoznania środowiska przyrodniczego obiektu	3
4.	Ogólne dane o obiekcie	3
4.1.	Rejestr powierzchniowy - wykaz działek geodezyjnych i wydzieleń leśnych	3
4.2.	Położenie geograficzne	4
4.3.	Położenie administracyjne	4
4.4.	Położenie w regionalizacjach przyrodniczych	4
4.5.	Zagospodarowanie i stan środowiska w otoczeniu obiektu	5
5.	Środowisko przyrodnicze i walory kulturowe obiektu	5
5.1.	Budowa geologiczna	5
5.1.1.	Rzeźba terenu	5
5.1.2.	Gleby	6
5.1.3.	Torfowiska i złoża torfu	6
Ryc. 1.	Wiercenia stratygraficzne w punktach B1 i B2	7
Ryc. 2.	Wiercenia stratygraficzne w punktach B3 i B4	8
5.2.	Zaobserwowane zagrożenia i przejawy degeneracji	9
5.3.	Wody powierzchniowe i gruntowe (warunki hydrologiczne)	9
5.4.	Flora	9
5.4.1.	Rośliny naczyniowe	9
1.1.1.	Rośliny zarodnikowe	10
1.1.2.	Waloryzacja flory	11
1.1.3.	Istniejące i potencjalne zagrożenia dla flory	11
1.2.	Roślinność	12
1.2.1.	Wykaz zespołów i zbiorowisk roślinnych	12
1.2.2.	Charakterystyka zespołów i zbiorowisk roślinnych	13
1.2.3.	Ocena aktualnej dynamiki roślinności oraz potencjalna roślinność naturalna	15
1.2.4.	Typy siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej	15
1.3.	Fauna	15
2.	Założenia ochrony obiektu	16
2.1.	Cele ochrony i zadania/działania ochronne	16
<u>3.</u>	<u>Dokumentacja fotograficzna</u>	<u>18</u>

1. Podstawa opracowania planu zarządzania siedliskiem

Opracowanie zostało wykonane w ramach projektu LIFE11 NAT/PL/423 pt. „Ochrona torfowisk alkalicznych w młodoglacjalnym krajobrazie Polski północnej” współfinansowanego ze środków instrumentu finansowego LIFE+ oraz NFOŚiGW

Projekt pt.: „**Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) w młodoglacjalnym krajobrazie Polski północnej**”, prowadzony przez Klub Przyrodników, w partnerstwie z Regionalnymi Dyrekcjami Ochrony Środowiska w Gdańsku i Olsztynie. Projekt realizowany w okresie od września 2012 r. do marca 2017 r. zakłada zahamowanie procesu degradacji oraz poprawę lub zachowanie właściwego stanu torfowisk alkalicznych Polski północnej w 29 obszarach Natura 2000, jako siedliska występowania wielu rzadkich, chronionych i skrajnie zagrożonych gatunków roślin, w tym szczególnie gatunków z załącznika II dyrektywy siedliskowej (skalnicy torfowiskowej *Saxifraga hirculus*, lipiennika Loesela *Liparis Loeseli* i mchu haczykowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus*). Wśród wybranych obszarów znalazło się 86 najcenniejszych i najlepiej zachowanych torfowisk alkalicznych kraju na terenie 6 województw: lubuskiego, wielkopolskiego, zachodniopomorskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i podlaskiego.

W szczególności projekt zmierzać będzie do:

- zahamowania nadmiernego odpływu i podniesienia poziomu wód gruntowych w obszarze torfowisk alkalicznych,
- zahamowania procesu mineralizacji i eutrofizacji powierzchniowej warstwy torfowisk alkalicznych,
- zatrzymania procesu spadku różnorodności biologicznej torfowisk alkalicznych spowodowanej ekspansją gatunków charakterystycznych dla siedlisk o niższej wilgotności np. traw, drzew i krzewów,
- wzmocnienia populacji regionalnych skrajnie zagrożonego wyginieciem gatunku *Saxifraga hirculus*, poprzez namnażanie i wsiedlanie jej osobników na teren poszczególnych obszarów,
- upowszechnienia metod ochrony torfowisk alkalicznych na bazie dobrych planów ochrony i planów zarządzania sporządzonych w oparciu o solidne, podstawy naukowe ze szczególnym uwzględnieniem aspektów hydroekologicznych,
- promowania ochrony torfowisk alkalicznych jako obszarów akumulujących CO₂ i wspierających działania ograniczające skutki efektu cieplarnianego, utworzenia grupy osób zainteresowanych ochroną torfowisk alkalicznych w przyszłości podejmujących działania utrwalające uzyskane w ramach projektu efekty, wykupu najcenniejszych i zarazem najbardziej zagrożonych fragmentów torfowisk alkalicznych.

Przy takiej konstrukcji Projekt stworzył szansę zachowania w dobrym stanie lub poprawę stanu dla najcenniejszych obszarów występowania siedliska 7230 stanowiących ok. 70% powierzchniowych zasobów Polski północnej (30% krajowych zasobów) tego siedliska z aktualnie występującą, charakterystyczną roślinnością turzycowo-mszystą. Dodatkowo realizacja projektu przyczyni się do wzmocnienia i utrzymania około 90% krajowych stanowisk skalnicy torfowiskowej, około 50% krajowych stanowisk lipiennika Loesela i haczykowca błyszczącego i około 50% stanowisk innych wybitnie rzadkich gatunków

roślin np. gwiazdnicy grubolistnej *Stellaria crassifolia*, czy mchów *Messia triquetra*, *Pseudocalliergon trifarium* i *Cinclidium stygium*.

2. Wykaz materiałów wykorzystanych do opracowania planu zarządzania

- Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 w województwach zachodniopomorskim, lubuskim i wielkopolskim.
- Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 2014. Torfowiska Puszczy Drawskiej. Zasoby-stan-ochrona. Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin.

3. Ocena rozpoznania środowiska przyrodniczego obiektu

W poniższej tabeli zawarto podsumowanie stanu poznania różnych elementów środowiska przyrodniczego.

Tab. 1. Podsumowanie stanu poznania elementów środowiska przyrodniczego

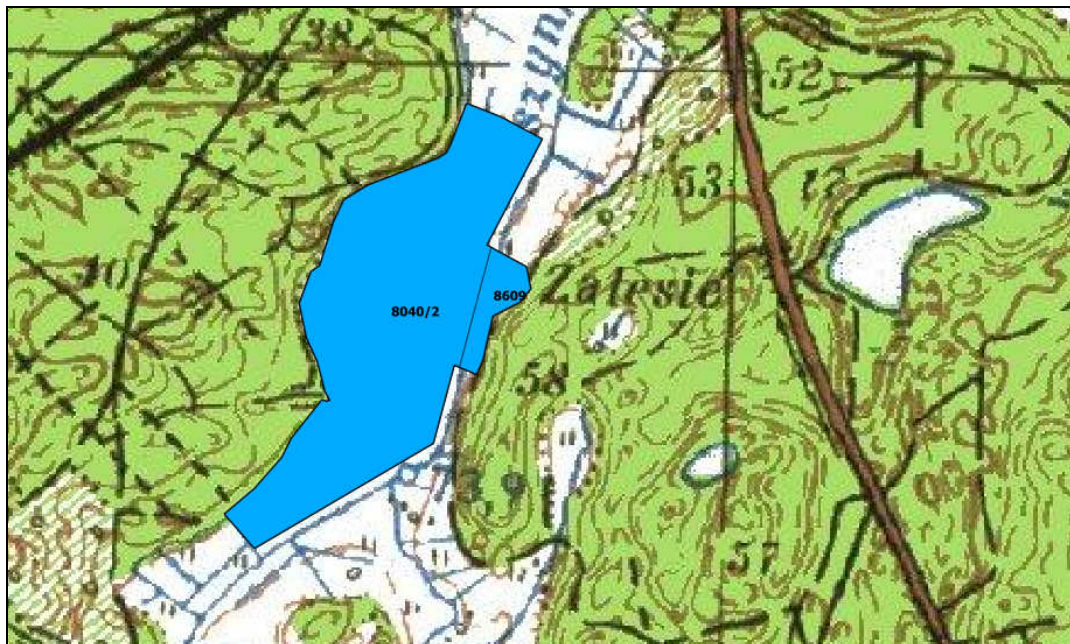
Element środowiska przyrodniczego	Stan rozpoznania do momentu podjęcia prac nad niniejszym planem ochrony	Prace wykonane do celów niniejszego planu ochrony
Gleba	Operaty siedliskowe (nadleśnictwo Tuczno)	3 wiercenia torfowe
Flora	Analiza opracowań	Prace terenowe Wykonanie spisów florystycznych i kartowanie stanowisk cennej flory roślin naczyniowych i mszaków
Zbiorowiska roślinne	Analiza opracowań	Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych
Fauna	Słabe rozpoznanie motyli dziennych, ważek i mięczaków	Prace terenowe: - badania ornitofauny i pozostałych grup kręgowców; - badania wybranych grup bezkręgowców.

4. Ogólne dane o obiekcie

4.1. Rejestr powierzchniowy - wykaz działek geodezyjnych i wydzieleni leśnych

Tab. 2. Wykaz działek i wydzieleni leśnych, wraz z strukturą własności

Nazwa obiektu	Pełny adres leśny	Pełny adres administracyjny	Właściciel	Zarząd
Mielęcín Bukowo	08-01-2-08-58A -	321702_5.0092.8040/2	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Czołpa ul. Mickiewicza 9 78-630 Czołpa
Mielęcín Bukowo	08-01-2-08-58 -	321702_5.0092.8609	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Czołpa ul. Mickiewicza 9 78-630 Czołpa

Mapa1. Rozmieszczenie działek geodezyjnych na obszarze obiektu.

4.2. Położenie geograficzne

16°14'4,241" E

53°7'2,661" N

4.3. Położenie administracyjne

Województwo: Zachodnio-pomorskie

Powiat: Wałecki

Gmina: Człopa

4.4. Położenie w regionalizacjach przyrodniczych

Regionalizacja geobotaniczna

Prowincja: Środkowoeuropejska

Podprowincja: Południowobałtycka

Kraina: Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich

Podkraina: Wałecka

Okręg: Pojezierza Wałeckiego

Człopski

Regionalizacja fizycznogeograficzna

Makroregion: Pojezierze Południowopomorskie

Mezoregion: Pojezierze Wałeckie

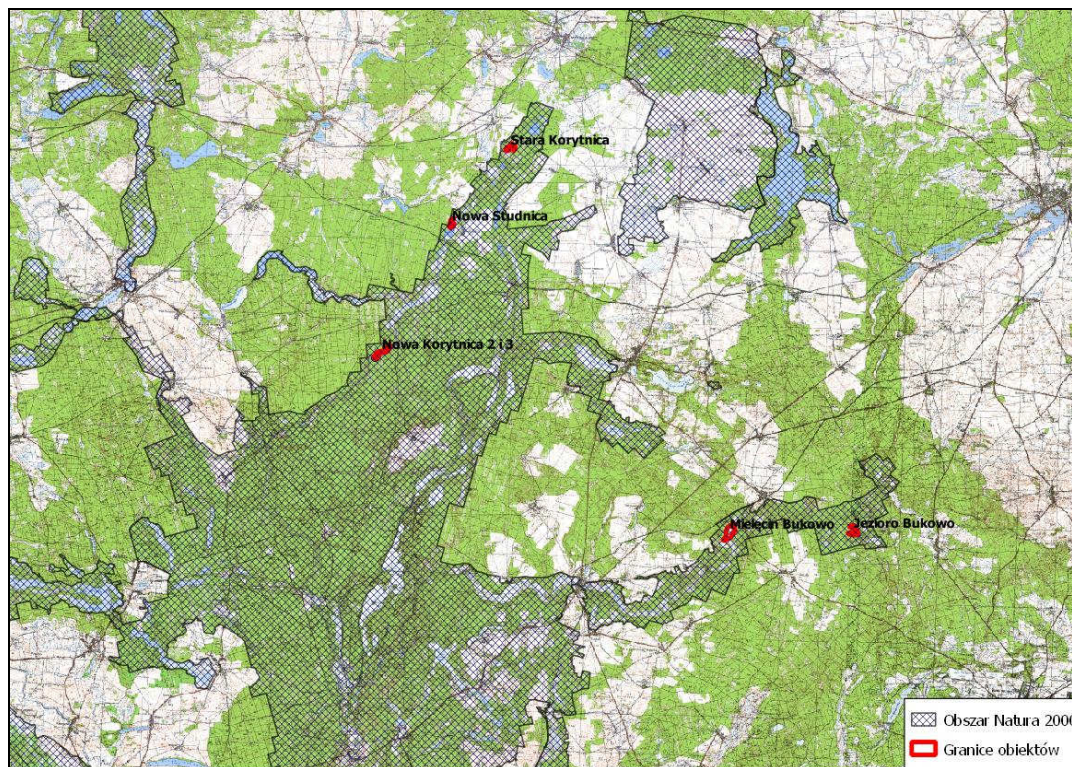
Podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski

Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Kraina I – Bałtycka

Dzielnica 3: pojezierze Wałecko-Myśliborskie
Mezoregion: Pojezierze Wałeckie

Mapa 2. Położenie obiektu na tle obszaru Natura 2000 „Uroczyska Puszczy Drawskiej”

4.5. Zagospodarowanie i stan środowiska w otoczeniu obiektu

Torfowisko „Mielęcin” położone jest w obrębie rozległego kompleksu leśnego. Są to lasy państwowe administrowane przez Nadleśnictwo Człopa. Do torfowiska przylegają głównie gospodarcze bory sosnowe. Obszar doliny rzeki Cieszynki, w której położone jest torfowisko, był w przeszłości niemal w całości użytkowany jako kompleks łąkowy. Obecnie przeważająca jego część jest wycofana z użytkowania rolniczego, z wyjątkiem niewielkich fragmentów położonych w południowo-wschodniej części doliny. W tym rejonie położony jest też kompleks stawów rybnych.

5. Środowisko przyrodnicze i walory kulturowe obiektu

5.1. Budowa geologiczna

5.1.1. Rzeźba terenu

Dolina rzeki Cieszynki położona jest w obszarze morenowym Pojezierza Wałeckiego, które cechuje się pofalowaną rzeźbą terenu i mozaicą polodowcowych obszarów piaszczystych i gliniastych. Powierzchniowo dominują tu piaski i żwiry wodnolodowcowe (dolne i górne), a lokalnie występują: gliny zwałowe i ich eluwia, oraz ropy, mułki, piaski i żwiry rzeczne a także cały wachlarz utworów holocenijskich w dnach i dolnych partiach stoków dolin. Formy terenu widoczne dziś na powierzchni oraz zróżnicowana rzeźba terenu, zagrzebana pod piaskami sandrowymi, w tym – liczne szlaki tunelowego drenażu podlodowcowego, decydują o dzisiejszym systemie odwodnienia terenu (strefy zasilania i drenażu - lokalnie 77 do 94% odpływu

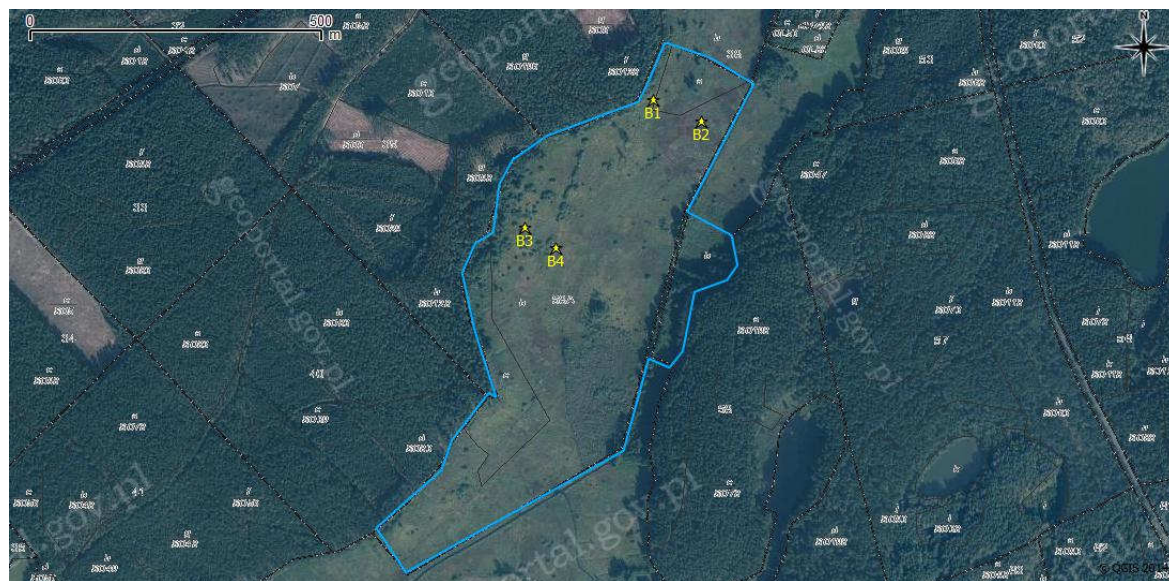
całkowitego pochodzi z zasilania (dopływu) wód podziemnych, duża ilość obszarów źródłkowych i ich bardzo zróżnicowana wydajność). Są też przyczyną dużego zróżnicowanie siedlisk i roślinności. Zasadniczym elementem rzeźby terenu jest dolina rzeczna. Zachodzą tutaj najważniejsze ze współczesnych procesów rzeźbotwórczych: praca rzeki prowadzi z jednej strony do punktowej erozji zboczy doliny w miejscach podcinanych przez rzekę, a z drugiej do akumulacji osadów rzecznych na terasach zalewowych. Jednakże ze względu na uregulowanie rzeki Cieszynki, procesy te są tutaj znacznie ograniczone.

5.1.2. Gleby

W zagłębieniach i w rynnach terenowych, gdzie rozwinęły się torfowiska, spotyka się gleby torfowe i murszowe, a na terasach akumulacyjnych – gleby mułowe. Natomiast poniżej utworów torfowych położone są złoża gytii organicznej i węglanowej, a pod nią zwały piasku, które wskazują na pojeziorny charakter torfowiska.

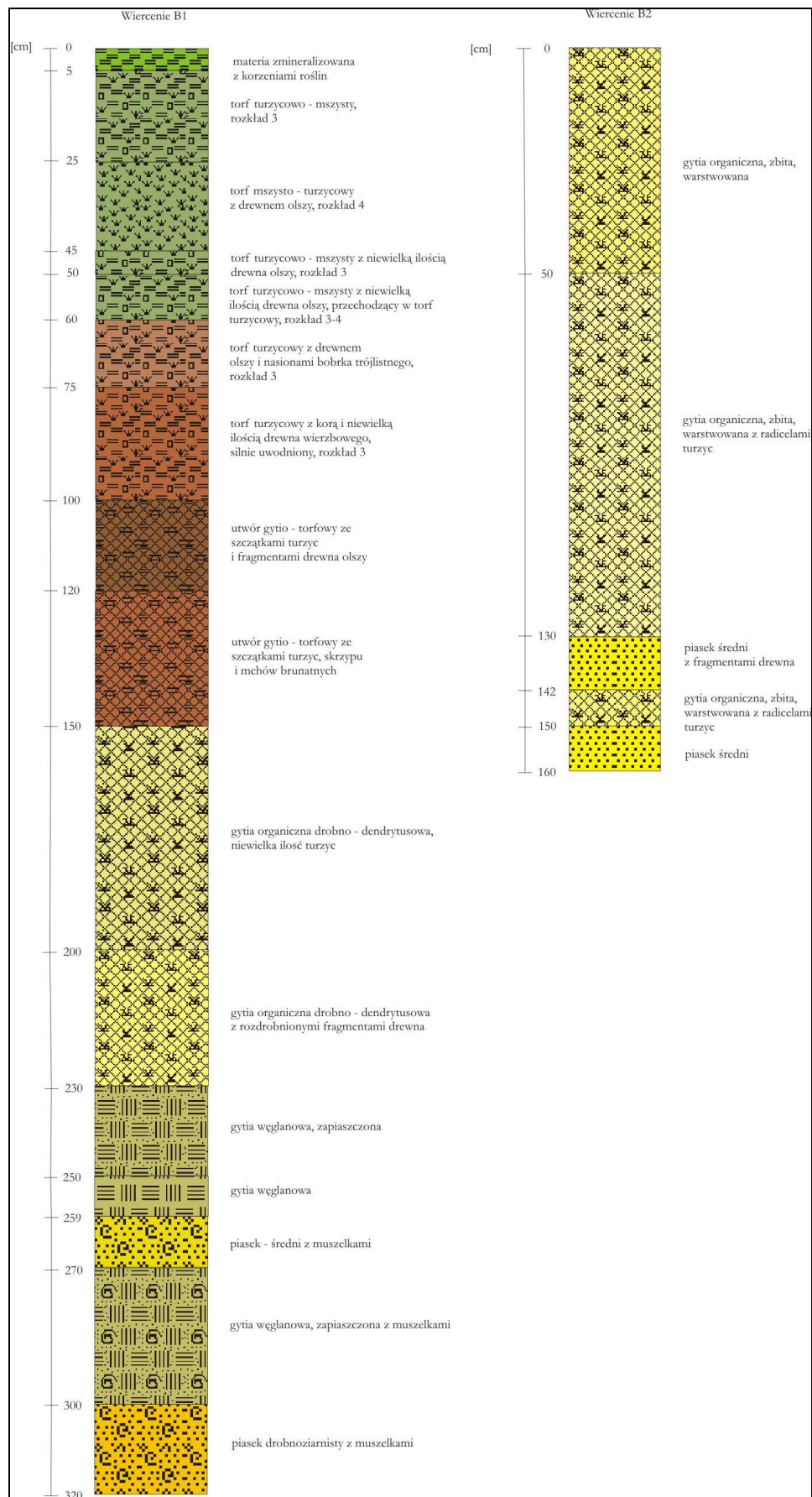
5.1.3. Torfowiska i złoża torfu

Większa część doliny wypełniona jest torfowiskiem pojeziornym i soligenicznym, obficie zasilanym wodami podziemnymi. Występują tu także dosyć strome kopuły torfowiska źródłkowego. Wiercenia wskazują na to, iż przeważa tu torf turzycowo-mszysty i turzycowy, którego miąższość jest zmienna i dochodzi do 100 cm grubości. Poniżej złóż torfu występuje gytia węglanowa i organiczna, o grubości osiągającej 2m, która miejscami odsłania się na powierzchni terenu.

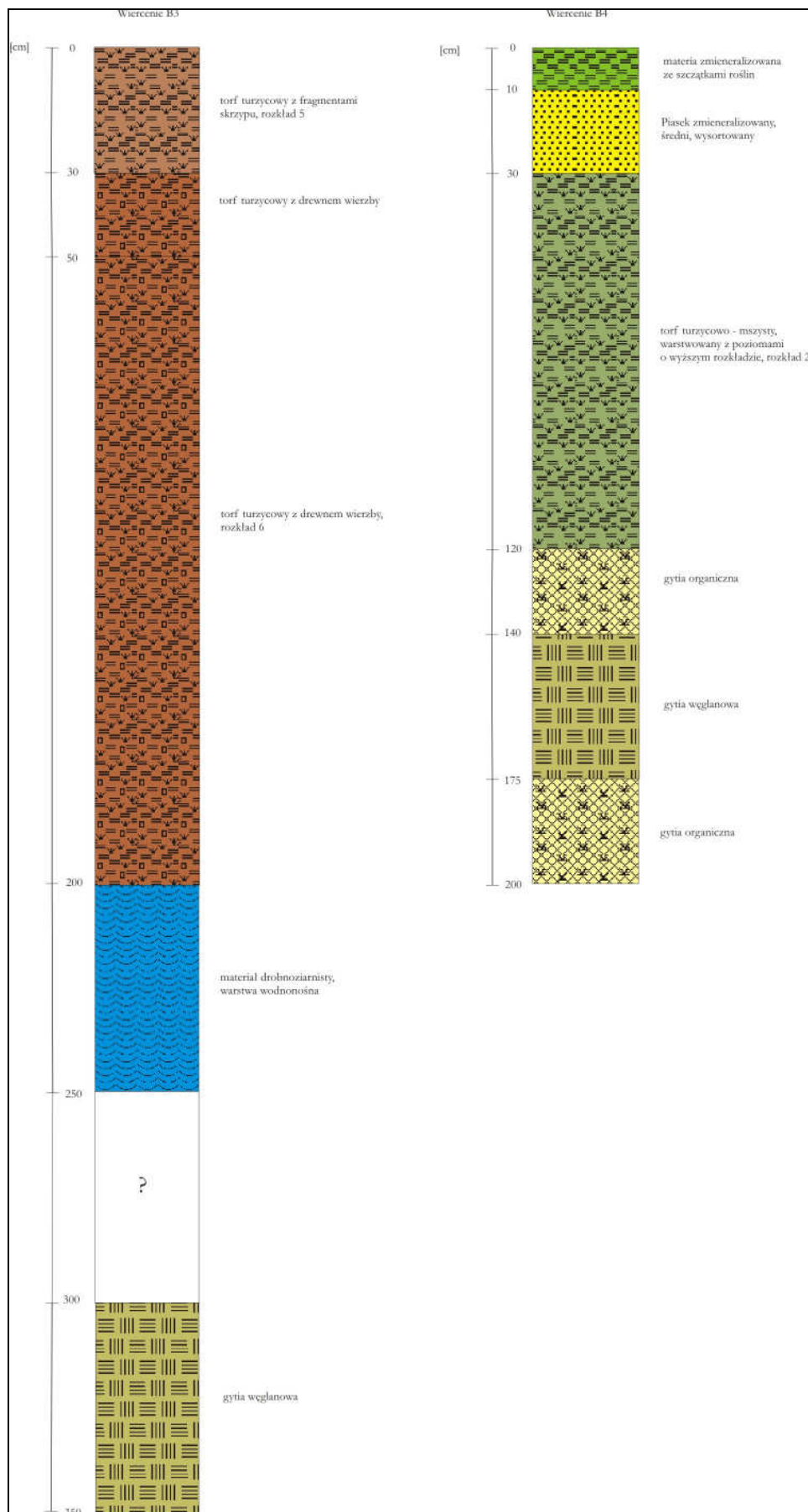

Mapa 3. Lokalizacja wierceń torfowych i utworów pojeziornych

*Dokumentacja przyrodnicza wybranych torfowisk obszaru Natura 2000
"Uroczyska Puszczy Drawskiej"*

Ryc. 1. Wiercenia stratygraficzne w punktach B1 i B2.

Ryc. 2. Wiercenia stratygraficzne w punktach B3 i B4.

5.2. Zaobserwowane zagrożenia i przejawy degeneracji

Głównym zagrożeniem dla torfowiska jest przesuszenie wywołane obniżonym poziomem wód gruntowych na skutek sprawnie działającego systemu melioracyjnego. Przesuszenie podłoża w dalszej perspektywie będzie prowadzić do zmian w strukturze fitocenozy. Nastąpi wnikanie gatunków bardziej ekspansywnych i mniej wymagających, które nie są typowe dla siedliska torfowisk alkalicznych. W konsekwencji spowoduje to ich dominację i wypieranie taksonów charakterystycznych.

5.3. Wody powierzchniowe i gruntowe (warunki hydrologiczne)

Wszystkie wody w obszarze należą do regionu wodnego Warty w dorzeczu Odry (zakres działania RZGW w Poznaniu). W regionalizacji hydrogeologicznej Polski (Jarząbek 1983) obszar Puszczy Drawskiej znajduje się w Regionie Szczecińskim I - Rejon Dobiegniewa Drawna IF.

W rejonie tym, użytkowy poziom wodonośny wykształcony jest w utworach czwartorzędu, w obrębie, których występują dwie warstwy użytkowe na głębokości od kilku do 60 metrów. W warstwach tych występują wody pod ciśnieniem od 100 do 600 k Pa. Ponadto występuje także poziom wodonośny w utworach trzeciorzędu na głębokości większej od 60 - 70 m.

Obiekt położony jest w dolinie rzeki Cieszynki, która jest nizinnym potokiem żwirowym, jej aktualny stan ekologiczny jest uznany, jako: poniżej dobrego. W przeszłości obiekt był intensywnie meliorowany, a rowy wciąż aktywnie odwadniają teren. Natomiast rzeka Cieszynka jest uregulowana. W skrajnej części doliny zlokalizowane są wysięki wód podziemnych, które obficie zasilają torfowisko. Jednakże w wyniku sprawnie działającego systemu melioracyjnego, ogólny poziom wód na torfowisku ulega obniżeniu. W części południowej omawianego obszaru, w bocznej dolinie, zbudowano stawy rybne.

5.4. Flora

Na badanym obszarze odnotowano 51 gatunków roślin naczyniowych i 8 gatunków mszaków.

5.4.1. Rośliny naczyniowe

Na badanym obszarze odnotowano 51 gatunków roślin naczyniowych.

Tab. 3. Wykaz roślin naczyniowych

Lp.	NAZWA ŁACIŃSKA	NAZWA POLSKA
1	<i>Agrostis stolonifera</i>	Mietlica rozłogowa
2	<i>Alchemilla sp.</i>	Przywrotnik
3	<i>Angelica silvestris</i>	Dzięgiel leśny
4	<i>Avenula pubescens</i>	Owsica omszona
5	<i>Berula erecta</i>	Potocznic wąskolistny
6	<i>Betula pendula</i>	Brzoza brodawkowata
6	<i>Cardamine dentata</i>	Rzeżucha bagienna
7	<i>Cardamine pratensis</i>	Rzeżucha łąkowa
8	<i>Carex acutiformis</i>	Turzyca błotna
9	<i>Carex appropinquata</i>	Turzyca tunikowa

10	<i>Carex cespitosa</i>	Turzyca darniowa
11	<i>Carex elata</i>	Turzyca sztywna
12	<i>Carex nigra</i>	Turzyca pospolita
13	<i>Carex paniculata</i>	Turzyca prosowa
14	<i>Carex rostrata</i>	Turzyca dziubkowata
15	<i>Cirsium palustre</i>	Ostrożeń błotny
16	<i>Crepis paludosa</i>	Pępawa błotna
17	<i>Deschampsia caespitosa</i>	Śmiałek darniowy
18	<i>Dryopteris carthusiana</i>	Nerecznica krotkoostna
19	<i>Elodea canadensis</i>	Moczarka kanadyjska
20	<i>Epilobium palustre</i>	Wierzbownica błotna
21	<i>Equisetum fluviatile</i>	Skrzyp bagienny
22	<i>Equisetum palustre</i>	Skrzyp błotny
23	<i>Eriophorum angustifolium</i>	Wełnianka wąskolistna
24	<i>Festuca rubra</i>	Kostrzewa czerwona
25	<i>Filipendula ulmaria</i>	Wiązówka błotna
26	<i>Galium palustre</i>	Przytulia błotna
27	<i>Galium uliginosum</i>	Przytulia bagienna
28	<i>Geranium palustre</i>	Bodziszek błotny
29	<i>Geum rivale</i>	Kuklik zwisty
30	<i>Hypericum acutum</i>	Dziurawiec skrzydełkowany
31	<i>Lemna minor</i>	Rzęsa drobna
32	<i>Lotus uliginosus</i>	Komonica błotna
33	<i>Lysimachia vulgaris</i>	Tojeść pospolita
34	<i>Lythrum salicaria</i>	Krwawnica pospolita
35	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy
36	<i>Phragmites australis</i>	Trzcina pospolita
37	<i>Pinus sylvestris</i>	Sosna zwyczajna
38	<i>Poa pratensis</i>	Wiechlina łąkowa
39	<i>Polygonum amphibium</i>	Rdest ziemnowodny
40	<i>Polygonum bistorta</i>	Rdest węzownik
41	<i>Ranunculus repens</i>	Jaskier rozłogowy
42	<i>Salix cinerea</i>	Wierzba szara
43	<i>Salix pentandra</i>	Wierzba pięciopęcikowa
44	<i>Scrophularia umbrosa</i>	Trędownik skrzydlaty
45	<i>Sparganium erectum</i>	Jeżogłówka gałęzista
46	<i>Taraxacum officinale</i>	Mniszek pospolity
47	<i>Thelypteris palustris</i>	Zachyłnik błotny
48	<i>Urtica dioica</i>	Pokrzywa zwyczajna
49	<i>Valeriana dioica</i>	Kozłek dwupienny
50	<i>Veronica chamaedrys</i>	Przetacznik ożankowy
51	<i>Viola palustris</i>	Fiołek błotny

1.1.1. Rośliny zarodnikowe

Tab. 4. Wykaz roślin zarodnikowych

Lp.	NAZWA ŁACIŃSKA	NAZWA POLSKA
1	<i>Amblystegium sp.</i>	Krzywoszyj

2	<i>Brachythecium sp</i>	Krótkosz
3	<i>Calliergonella cuspidata</i>	Mokradłoszka zaostrowana
4	<i>Climacium dendroides</i>	Drabik drzewkowaty
5	<i>Drepanocladus aduncus</i>	Sierpowiec zakrzywiony
6	<i>Helodium blandowii</i>	Błotniszek wełnisty
7	<i>Plagiomnium ellipticum</i>	Płaskomerzyk eliptyczny
8	<i>Plagiothecium sp.</i>	Dwustronek
9	<i>Sphagnum teres</i>	Torfowiec obły

1.1.2. Waloryzacja flory

Tab. 5 . Zestawienie gatunków roślin chronionych zagrożonych i rzadkich torfowiska „Miełecin”

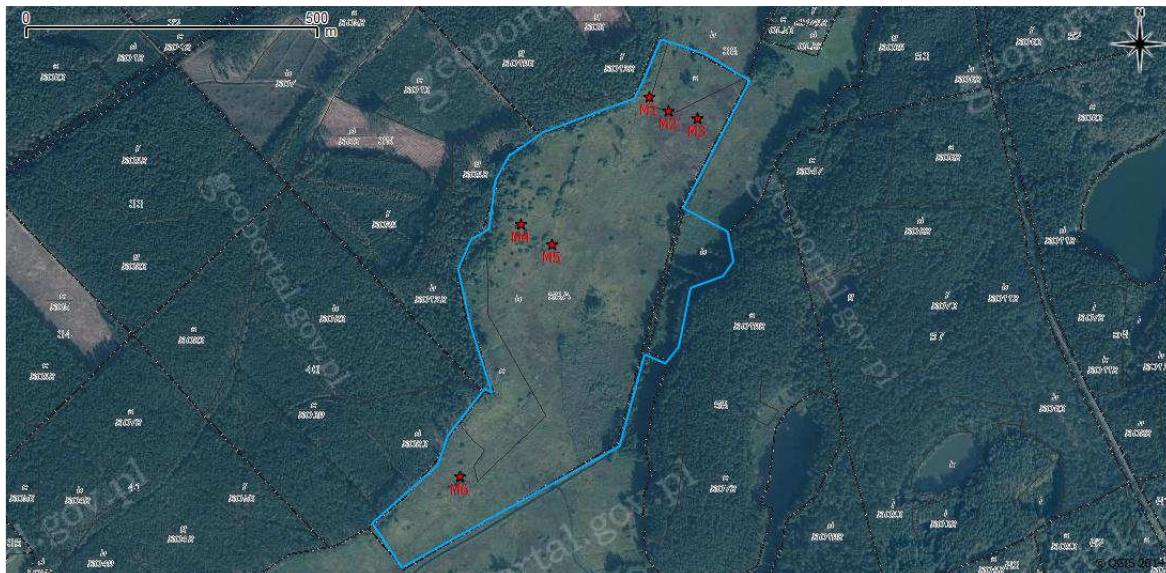
Kod gatunku	Status zagrożenia/ochrony	Czerwona Lista Roślin Naczyniowych Zagrożonych w Polsce (Zarzycki, Szelaż 2006)	Czerwona Lista Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)	Czerwona Lista Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)	Zagrożone gatunki flory torfowisk (Jasnowska, Jasnowski 1977)	Ochrona prawna 2014	Czerwona Lista Mchów (Ochyra 1986)
1	Rośliny naczyniowe <i>Menyanthes trifoliata</i> – Bobrek trójlistkowy					Ocz	
2	<i>Valeriana dioica</i> – Kozłek dwupienny			V			
	Mszaki						
3	<i>Calliergonella cuspidata</i> - Mokradłoszka zaostrowana					Ocz	
4	<i>Climacium dendroides</i> - Drabik drzewkowaty					Ocz	
5	<i>Helodium blandowii</i> – Błotniszek wełnisty					OC	V
6	<i>Sphagnum teres</i> - Torfowiec obły					Ocz	

1.1.3. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla flory

Do podstawowych zagrożeń o charakterze ogólnym należy przesuszenie obszaru wywołane obniżonym poziomem wód gruntowych na skutek sprawnie działającego systemu melioracyjnego. Jest to kluczowy element ciągu przemian siedliskowych i sukcesyjnych prowadzących do przemian i trywializacji składu florystycznego.

1.2. Roślinność

Analizę roślinności przeprowadzono na podstawie własnych zdjęć fitosocjologicznych. Ich lokalizację prezentuje tabela nr 6.

Mapa 4. Lokalizacja zdjęć fitosocjologicznych

1.2.1. Wykaz zespołów i zbiorowisk roślinnych

Kl. *Scheuchzerio-Caricetea fuscae* (Nordhagen 1936) R. Tx. 1937

Rz. *Scheuchzerietalia palustris* Nordhagen 1936

Zw. *Caricion lasiocarpae* Vanden Berghen in Lebrun et al. 1949

Menyantho-Sphagnetum teretis Warén 1926

Kl. *Phragmitetea australis* (Klika in Klika et Novák 1941) R. Tx. et Preising 1942

Rz. *Phragmitetalia australis* W. Koch 1926

Zw. *Magnocaricion elatae* W. Koch 1926

Caricetum rostratae Rübel 1912 ex Osvald 1923

Caricetum paradoxae R.Tx. 1937

Caricetum acutiformis Egger 1933

Caricetum paniculatae Wangerin 1916 ex von Rochow 1951

Klasa: *Molinio – Arrhenatheretea* R. Tx. 1937 em. 1970

Rz. *Molinietales* W. Koch 1926

Zw. *Calthion* R. Tx. 1937

Angelico-Cirsietum oleracei R. Tx. 1937 em. 1947

Caricetum cespitosae Steffen 1931

1.2.2. Charakterystyka zespołów i zbiorowisk roślinnych

Roślinność torfowiskowa dominuje przestrzennie na obszarze obiektu „Mielęcín”. Tworzą ją głównie zespoły i zbiorowiska wysokich turzyc ze związku *Magnocaricion* oraz niewielkie, reliktowe fragmenty eutroficznych mechowisk z rzędu *Scheuchzerietalia palustris*.

Turzycowiska porastające bardziej płaskie i lepiej uwilgotnione partie doliny (*Caricetum rostratae* i *C. appropinquatae*) odznaczają się większym udziałem hydrofitów w płatach i zachowały, przynajmniej potencjalnie zdolności torfotwórcze. Na skłonach kopuł źródliskowych, występujących w obrzeżnych partiach doliny częściej występują turzycowiska turzycy błotnej *Caricetum acutiformis* i turzycy prosowej *Caricetum paniculatae* (płaty tego zespołu koncentrują się głównie przy rowach i ciekach odprowadzających wody źródliskowe).

Roślinność mechowiskowa występuje jedynie w postaci niewielkich płatów o kadłubowym składzie florystycznym na skłonach torfowisk soligenicznych. Prowizorycznie zaliczono ją do zespołu *Menyantho-Sphagnetum teretis*.

Roślinność szuwarów turzycowych i mechowisk tworzy mozaikę z pozostałościami zbiorowisk łąk wilgotnych ze związku *Calthion*. Fizjonomicznie wyróżniają się płaty zespołu turzycy darniowej *Caricetum cespitosae* i różne stadia degradacyjne łąki rdestowo ostrożeńiowej *Angelico-Cirsietum oleracei*. Obraz roślinności częściowo odwodnionych kopuł źródliskowych uzupełniają płaty eutroficznych trzcinowisk i wczesnych stadiów sukcesyjnych zarośli wierzbowych z wierzba szarą *Salix cinerea*.

W obrębie cieków i w mokrych zagłębieniach terenowych rozwijają się niewielkie fragmenty typowej roślinności wodnej.

Tabela 6. Roślinność rzeczywista torfowiska „Mielęcín”

Numer kolejny	1	2	3	4	5	6
Współrzędne szerokość geogr		53 06,874	53 07,090		53 07,228	
Współrzędne długość geogr		16 13,900	16 14,039		16 14,189	
Sygnatura zdjęcia	M3	M6	M5	M4	M1	M2
Autor	LW+RS	LW+RS	LW+RS	LW+RS	LW+RS	LW+RS
Syntakson - original	<i>Caricetum rostratae</i>	<i>Caricetum appropinquatae</i>	<i>Caricetum appropinquatae</i>	<i>Caricetum appropinquatae</i>	<i>Caricetum acutiformis</i>	<i>Caricetum cespitosae</i>
Lokalizacja	Mielęcín	Mielęcín	Mielęcín	Mielęcín	Mielęcín	Mielęcín
Data	21.05	21.05	21.05	21.05	21.05	21.05
Rok	2014	2014	2014	2014	2014	2014
Pokrywanie warstwy krzewiastej b [%]		10	5			
Pokrywanie warstwy zielnej c (%)	90	60	60	40	80	50
Pokrywanie warstwy mszystej d (%)	30	50	30	80	50	30

Dokumentacja przyrodnicza wybranych torfowisk obszaru Natura 2000
"Uroczyska Puszczy Drawskiej"

Powierzchnia zdjęcia (m2)	25	25	25	25	25	25
Woda cm	5 Fe			0		
Ch. et D. Ass.						
<i>Carex rostrata</i>	4	1	1	1	+	
<i>Carex appropinquata</i>	1	3	4	2b	1	
<i>Valeriana dioica</i>		+		2b	2a	
<i>Helodium blandowii d</i>				1		
<i>Carex acutiformis</i>		1		2a	2b	
<i>Carex paniculata</i>	2a				2b	
<i>Carex cespitosa</i>			+		+	2b
Ch.Cl. Scheuchzerio-Caricetea fuscae						
<i>Cirsium palustre</i>		+	+	1	+	1
<i>Calliergonella cuspidata d</i>		1	2b	2b	3	2b
<i>Equisetum fluviatile</i>	+			+	+	2b
<i>Epilobium palustre</i>	+	+				+
<i>Viola palustris</i>		+	+	+		
<i>Drepanocladus aduncus d</i>			1			2a
<i>Eriophorum angustifolium</i>	1					
<i>Carex nigra</i>				1		
Ch.Cl. Phragmitetea						
<i>Scrophularia umbrosa</i>	+				+	
<i>Carex elata</i>						2a
<i>Phragmites australis</i>		1				
<i>Galium palustre</i>						1
<i>Berula erecta</i>			+			
Ch.Cl. Molinio-Arrhenatheretea						
<i>Galium uliginosum</i>		+	+	+	+	
<i>Equisetum palustre</i>				+	+	+
<i>Lysimachia vulgaris</i>		+		+	1	
<i>Polygonum bistorta</i>		2a		1	1	
<i>Festuca rubra</i>		1		2a		2m
<i>Crepis paludosa</i>			+		+	
<i>Lotus uliginosus</i>				1	+	
<i>Climacium dendroides d</i>			2a	1		
<i>Geum rivale</i>		2b		+		
<i>Ranunculus repens</i>		+				+
<i>Angelica sylvestris</i>				+	+	
<i>Hypericum acutum</i>		+	+			
<i>Poa pratensis</i>		+			+	
<i>Lythrum salicaria</i>	+					1
<i>Taraxacum officinale</i>				+	+	
<i>Filipendula ulmaria</i>					1	
<i>Deschampsia cespitosa</i>						+
<i>Geranium palustre</i>					2a	
<i>Cardamine pratensis</i>					+	
<i>Avenula pubescens</i>				+		
Ch. Cl. Alnetea						
<i>Thelypteris palustris</i>		+		1		
<i>Salix cinerea b/c</i>		1				
<i>Salix pentandra</i>		+				
Comp.						
<i>Lemna minor</i>	2m		2a			
<i>Brachythecium sp. d</i>				1		2a
<i>Veronica chamaedrys</i>				+	+	

<i>Urtica dioica</i>			+	+
<i>Plagiothecium sp. d</i>		2m		
<i>Amblystegium sp. d</i>				2m
<i>Agrostis stolonifera</i>	1			
<i>Plagiomnium ellipticum d</i>			1	
<i>Cardamine dentata</i>				1
<i>Salix sp.</i>		+		
<i>Dryopteris carthusiana</i>		+		
<i>Betula pendula c</i>			+	
<i>Polygonum amphibium</i>				+

1.2.3. Ocena aktualnej dynamiki roślinności oraz potencjalna roślinność naturalna

W chwili obecnej roślinność kompleksu mokradłowego „Miełecin” w przeważającej części podlega przemianom sukcesyjnym po okresie długotrwałego odwodnienia i użytkowania łąkowego, a następnie zaniechaniu tego użytkowania. W najsilniej uwilgotnionych częściach terenu spontanicznie regenerują się zbiorowiska makrohydrofitów i bagiennych turzycowisk. W miejscach silniej odwodnionych, gdzie ma miejsce intensywna mineralizacja gleb organicznych i uwalnianie miogenów, po zaniechaniu użytkowania łąkowego zachodzi sukcesja do ziołorośli, eutroficznych trzcinowisk i zarośli wierzbowych, a w efekcie końcowym do zbiorowisk leśnych. Potencjalną roślinnością naturalną torfowiskowej części obiektu jest zespół łągu jesionowo-olszowego Fraxino-Alnetum (Matuszkiewicz i in. 1995).

1.2.4. Typy siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej

Na terenie obiektu odnotowano jeden typ siedliska:

- 7230 Górskie i nizinne torfowiska alkaliczne o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Torfowiska soligeniczne, w tym mechowiskowe, są najcenniejszym pod względem biocenotycznym ekosystemem obiektu. Ze względu na powiązania ekologiczne, genezę i tendencje rozwojowe, do siedliska 7230 obiekcie przylegających do niego obiektach zaliczono cały kompleks torfowisk soligenicznych, zasilanych zasobnymi w wapń wodami podziemnymi. Obecnie są to fragmenty pokryte roślinnością nieleśną, a więc zespołem situ tępokwiatowego i turzycowiskowymi, częściowo szuwarowymi. Włączono tu także fitocenozy o charakterze pośrednim pomiędzy mechowiskami a mokrymi łąkami, podlegające regeneracji przy sprzyjających warunkach wodnych.

1.3. Fauna

Na terenie obiektu zostały odnotowane dwa gatunki poczwarówek – zwięzionej *Vertigo angustior* oraz jajowatej *Vertigo moulinsiana*. Nie zostały wykonane szczegółowe badania fauny tego terenu, jednak należy spodziewać się występowania tutaj szeregu rzadkich i cennych gatunków związanych z podmokłym siedliskiem.

2. Założenia ochrony obiektu

2.1. Cele ochrony i zadania/działania ochronne

Tabela 7 Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez utrzymanie i/lub wprowadzenie określonej formy użytkowania gospodarczego, na powierzchni nie mniejszej niż 50% zasobów siedliska w obszarze.
1014 poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Poprawa stanu ochrony gatunku, poprzez ograniczenie i/lub całkowitą eliminację spontanicznej sukcesji zachodzącej w obrębie siedliska gatunku w obszarze.
1016 poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	Poprawa stanu ochrony gatunku, poprzez ograniczenie i/lub całkowitą eliminację spontanicznej sukcesji zachodzącej w obrębie siedliska gatunku w obszarze.

Przedmiot ochrony	Działania ochronne
7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony obszaru we wskazanym obszarze wdrażania. Działanie fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę torfowisk (7230). Zadanie należy realizować od drugiego roku obowiązywania planu zadań ochronnych, do końca jego obowiązywania.
1014 Poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>) 1016 Poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony obszaru we wskazanym obszarze wdrażania. Działanie fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę torfowisk, stanowiących miejsca występowania i rozrodu gatunku (1014 i 1016). Zadanie należy realizować od drugiego roku obowiązywania planu zadań ochronnych, do końca jego obowiązywania.

Rejestr istotnych zdarzeń w obiektach od roku 2014

Data	Obiekt	Zdarzenie	Opis
I kwartał 2015	Mielęcín Bukowo	Wykonanie jednorazowego usunięcia podrostu drzew oraz nalotu drzew i krzewów	Zabieg wykonano na powierzchni 2,13 ha za pomocą ręcznych narzędzi a powstałą biomasę usunięto z terenu torfowiska. Zabieg wykonał Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE11 NAT/PL/423
I kwartał 2015	Mielęcín Bukowo	Wykonanie jednorazowego koszenia przygotowawczego	Zabieg wykonano na powierzchni 2,13 ha za pomocą ręcznych narzędzi a powstałą biomasę usunięto z terenu torfowiska. Zabieg wykonał Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE11 NAT/PL/423
Do 22.03.2016 r.	Mielęcín Bukowo	Budowa 5 niewielkich budowli piętrzących	Budowle posadwione na rowach melioracyjnych o konstrukcji drewniano ziemnej. Zaprojektowane jako bezobsługowe, które docelowo mają się wtopić w krajobraz aż do ich całkowitego rozkładu. Objęte 20letnią gwarancją wykonawcy. Zabieg wykonał Klub Przyrodników w ramach projektu LIFE11 NAT/PL/423.

3. Dokumentacja fotograficzna

Fot. 1 . Turzycowiska w centralnej części torfowiska „Mielęcín”. Fot. D. Horabik

Fot. 2. Relikty zbiorowisk łąkowych na skłónach źródliskowych kopuł torfowiska „Mielęcín”. Fot. D. Horabik